

על תיכנון בתי-חליבה

חצר המתנה

מדי פעם מתעוררת במשקים שאלת הצורך בבניית חצר המתנה ליד מכון חליבה; במיוחד במשקים צעירים ובעלי עדרים „קטנים“ באופן יחסי.

הנסיון לימדנו שאין לוותר בשום אופן על חצר מרוצפת, אלא אם כן מכון החליבה בנוי כך שהבנין מתחבר באופן ישיר עם חלק מסככת הפרות.

במקרה זה משמש חלק הסככה חצר המתנה בשעת החליבה ואילו אחרי החליבה מתפנה אותו חלק הסככה לאכסון פרות. בתכנון נכון ניתנת לביצוע בניית חצר המתנה מיוחדת במועד מאוחר יותר, כשיהיה צורך בכך בגלל הגדלת עדר הפרות והארכת משך החליבה. בחלק סככה זה יהיה צורך בריפוד רב יותר מאשר ביתר החלקים, ואז מובטחת החזקת הפרות במשטח יבש ונקי גם בשעת ההמתנה לפני החליבה וגם בין החליבות.

אמנם, כשמוקם המכון במקום, בו אין הוא מתקשר קשר ישיר עם סככת הפרות, נחוץ מלכתחילה לתכנן ולהשלים את חצר ההמתנה ושבילי הליכה אל החצר ומהמכון. גידור חצר ושבילים בלבד, ללא ריצפה וגג, יגרמו להת-הוות בוך מיד עם תחילת החורף, אפילו ישתמר שו בכמויות ריפוד גדולות, ואילו בקיץ ימתינו הפרות לפני המכון ללא מחסה בפני קרני השמש. כמו כן, בניית חצר ושבילים במועד מאוחר יותר, באותו מקום, בו ממתינות הפרות והולכות מן החליבה, תגרום להפרעות רציניות במהלכי העבודה ברפת.

לחצר המתנה נחוץ ביוב טוב ושיפוע של 2%—3%, ובשום אופן לא יותר מ-5%. פני ריצפת החצר ליד המכון יהיו כ-20 ס"מ מתחת פני עמדות החליבה, כך שנוצרת מדרגה בין החצר לבין העמדות. אותה מדרגה נחוצה ביציאת הפרות מהמכון. סביב כל משטח החצר ייבנה מעקה בגובה של 20 ס"מ בערך על מנת למנוע התזת מי השטיפה מעבר לשטח המרוצף בשעת רחיצת החצר. משטח מוקף זה כולל שבילי

הפרות העוברים ליד החצר. בכדי לייעל רחיצת הריצפה בחצר ההמתנה, יותקן בקרבתו צינור מים של 2 צול, ובו ברו של 2 צול, וישתמשו בצינור גמיש של כיבוי אש או בצינור גמיש אחר מקוטר דומה.

ציפוי קירות וריצוף רצפות במכון

בעברנו את מכוני החליבה בארץ, רואים אנו צורות רבות של ציפוי קירות וריצוף רצפות. יש וציפו את הקירות בחרסינה, בבלטת קיר, בטיח מלט לבן או אפור ובטיח רגיל צבוע או מסויד. רצפות אפשר לראות עם בלטות מיוחדות או רגילות, בטון חלק או מחוספס, עם חריצים או דוגמת משבצות ועוד.

לפי מה עלינו לקבוע את טיב ציפוי הקירות וריצוף הרצפות? יש לבחור את החומר הזול ביותר, העונה על הדרישות ההיגייניות והניתן לניקוי קל ולהחזקה ממושכת ללא הזדקקות לתיקונים.

חרסינה לבנה ובלטת קיר הינן חמרים יפים, אך יקרים מאוד, ואין להן כל יתרון ממשי — לא מבחינה היגיינית, ולא מבחינת נוחיות הניקוי — על פני טיח מלט אפור חלק. במקרים לא מועטים התפרקו החרסינה והבלטות מה-קירות אחרי זמן קצר. טיח מלט אפור חלק הינו החומר הזול המתאים לציפוי הקירות, מכל הבחינות, הן בחדר החליבה והן בחדר החלב. טיח מלט לבן או טיח מלט אפור צבוע או מסויד אינם מתאימים, כי זבל ולכלוך משאירים עליהם כתמים גם לאחר הרחיצה!! בדרך כלל מספיק לטייח בטיח מלט אפור את הקירות עד לגובה החלונות, ואילו סביב לבריכת קירור החלב צריך לטייח בגובה שמעל הבריכה.

אשר לרצפות — אין כל יתרון בבלטות, לא מיוחדות ולא רגילות, על פני בטון יצוק. ריצוף בבלטות הינו יקר מאוד, ואף במקרים רבים נשברו והתפרקו הבלטות!! רצפה מתאימה בחדר החליבה ובחדר החלב היא ריצפת בטון מחוספס. בזמן האחרון החלו כמה משקים להשתמש בתערובת בטון מיוחדת, „בטון-אלומיניום“,

אשר מתקשה יותר מבטון רגיל ועולה עליו מבחינת הטיב והחוזק. בכל מקרה יש להקפיד על ביצוע נקי של יציקת רצפות, על שיפועים מתאימים ומניעת "בורות". תועלת רבה מביאים חריצים ברצפת חדר החליבה, בכיוון אל תעלות הביוב.

התצרוכת במים חמים לכל חליבה במכון, נחשבת כדלקמן:

לכל פרה לחליבה:	2	ליטר מים ב-70° צל.
נוסף: עד 3 יחידות	100	" " " "
עד 6 "	200	" " " "

חי הברון

ה.מ.ב.

חימום מים

ברוב המשקים מקובל חימום מים בדוד משוכלל ואוטומאטי מתוצרת תרמויל. דוד זה נוח לשימוש, אך יקר מאוד ברכישתו והקמתו (כ-2000 ל"י!)

לאחרונה התקינו בכמה משקים דודים פשוט-

אל מנהלי ספרי העדר

אנו פונים בזה שוב אל מנהלי ספרי העדר במשקים בבקשה לשמור על ההוראות דלהלן:

1. תסכמו מדי חודש בחודשו את כרטיסי הביקורת ותשלחו אותם לנו. אין אנו יכולים להדגיש במידה מספקת את חשיבות הדבר עבורנו. על אף בקשותינו הרבות, עדיין מרובים המקרים שאנו מקבלים את הכרטיסים מכל השנה בבת אחת. אנו נצטרך לשקול בכל הרצינות אם לקיים את החברות בספר העדר של כל אותם המשקים שאינם ממלאים את בקשתנו זו.

2. סימון העגלות והעגלים המיועדים לרבייה. אנו חוזרים ומדגישים: סימון העגלות בחודש הראשון להיוולדן חובה היא על כל משקי ספר העדר. המשקים שיסרבו לסמן את העגלות מתוך נימוק שהדבר ייעשה ע"י השירותים הווטרינריים לא ייענו על ידינו בכל מקרה שיהיה להם צורך בכך. אין אנו יכולים, ואין אנו רוצים, לחכות עד שהעגלה תגיע לגיל חצי שנה; לנו דרוש מספר סידורי לכל עגלה למען זיהוי בשעת הצורך.

3. בזמן האחרון התרבו המקרים של מסירת תעודות המלטה והזרעה באיחור רב. אנו מזהירים בזה את מנהלי ספרי העדר במשקים, שלא נסכים לפיגור זה.

4. בזמן האחרון קרו מקרים בהם סרבו מרכזי הענף לקבל את המבקר מתוך נימוקים שונים, כגון: המרכז חולה, יש לנו הערב "שמחה" (כן ירבו), הערב אנו נוסעים להצגה וכדומה.

חברים! חוסו נא על כבוד המבקר ועל עבודתו. ידוע לכם היטב כי עבודת המבקר אינה קלה; אין אתם יכולים לנהוג קלות דעת בנידון זה. אנו מוסרים הוראה לכל המבקרים שאסור להם לחזור למשק שסירב לסדר את הביקורת ללא סיבה מספקת. הנימוקים שנמנו לעיל לא יוכלו לשמש בשום פנים עילה לדחיית הביקורת.

בהזדמנות זו אנו מיעצים לכל חברינו להצטייד בתו"שרשרת ולהזמין במשרדנו, למען לא ישמש הנימוק, שכאלו "המרכז איננו", או "המרכז חולה" אמתלא לדחיית הביקורת.

עבודתנו די יקרה היא, ואין כל צורך לייקרה עוד יותר ע"י נימוקים תפלים מהסוג הנ"ל.

המוזכירות